

ספר נתיבות עולם א - נתיב התורה - פרק יד

וכאשר אין לאדם דעת אין לו קשור וחבור עם הבריות, וזה כי כל הנבראים יש להם דעת אחת בכמה דברים, וזה כי כל הנבראים יש להם דעת אחת בכמה דברים, וכיון שיש להם דעה אחת הם מתקשרים כאחד וכאשר יש להם קשור וחבור אחד מצד הזה הוא הרחמנות כמו שהתבאר. ולכך אמרו (כתובות י"ז ע"א) לעולם יהא דעתו מעורב עם הבריות כי הדעת מערב ומחבר הכל ולכך על ידי הדעת הוא החבור, ומי שאין לו דעת וא"א לומר בו שיש לו דעת א' עם הבריות וכאשר אין לו חבור עם הבריות אסור לרחם עליו כי אין כאן חבור וקשור וזה מבואר.

מהר"ל חדושי אגדות - כתובות

מהר"ל על כתובות דף טז/ב:

כיצד מרקדין לפני הכלה וכו'. פי' כי אין דבר זה נקרא שקר, ואע"ג שהכלה בעצמה אינה נאה וחסודה, מ"מ כלפי הבעל שבחר בה היא חסודה בעיניו, וזה שאמר מי שלקח מקח מן השוק ישבחנו או יגננו בעיניו, כלומר שאין ראוי שיגננו אחר שלקח המקח הרי היה נאה בעיניו, וה"ה הכלה אין רוצים לשבח הכלה מצד עצמה רק כאשר הוא מצד החתן. אבל במערבא ה' אומרים לא כחל ולא סרק ויעלת חן, ודבר זה יותר ראוי לאמרו שהרי באמת היתה מעלת חן בפני החתן, שהרי לכך לקחה ואין כאן מדבר שקר תרחק וזה מבואר:

אפסיק עמודא דנורא. פי' כי היה נבדל מכל שאר הבריות ולכך מפסיק עמודא בינו לשאר הבריות. ודבר זה לא נעשה אלא לאחד או לשנים, כי על שנים יש לומר שהם נבדלים משאר בני אדם, אבל לשלשה אין לומר שהם נבדלים משאר הבריות, כי שלשה הם רבים נקראים כמו שאמרו (תו"כ מצורע) ימים שנים רבים שלשה ולא נקרא שהוא נבדל מן השאר רק אם הוא יחיד, לפיכך לא ימצא רק לאחד או לשנים שנקראו יחידים ועליהם אפשר לומר שהם נבדלים מן השאר:

אהני' ליה שוטתיה. פי' בד של הדס, ולפי זה בא לומר כי זכה לעמוד של נורא בשביל שהוא משמח חתן וכלה שהוא מצוה גדולה, ולאמרי לה דאהני ליה שטותיה, ר"ל מה שעשה עצמו כשוטה בשביל מצות בוראו גרם לו שהפסיק עמוד של אש, ולהך לישנא דאמר שיטתיה ומנהגו, בא לומר כל מצוה שהוא נוהג ותדירה אצל האדם עד שהמצוה הוא מנהגו, זוכה לשכר גדול. וכל אלו שלשה דברים הם יסוד גדול לקנות השכר הצפון, אם מצד עצם המצוה [כאשר] היא מצוה רבה, ואם התמידות שהוא מתמיד במצוה, אם שהוא מזלזל עצמו על המצוה ביותר וזה מבואר: